

Tjänsteutlåtande

Österåkers kommun
Miljö- och hälsoskydds enheten
Handläggare: Karin Palmqvist Larsson

Till Miljö- och hälsoskydds nämnden

Datum: 2017-03-14
Ärendenr: MHN-2017-169-446

Synpunkter avseende förslag på ändrade regler för små avlopp

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram ett förslag på författningsändringar i syfte att skapa tydligare regler för små avloppsanläggningar. Sammantaget bedömer miljö- och hälsoskydds enheten (MHE) att förslaget innebär en sänkning av reningskraven och en ökning av det administrativa arbetet på bekostnad av tillsyn med inspektioner samt att det är av högsta vikt att säkerställa att de föreslagna kontrollerna utförs av opartisk person utan risk för jäv.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskydds nämndens beslut

1. Miljö- och hälsoskydds nämnden lämnar synpunkter enligt nedan.

Bakgrund

Miljö- och energidepartementet har remitterat Havs- och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys för att inhämta synpunkter. I syfte att förtydliga regelverket för små avloppsanläggningar dimensionerade för upp till 200 personekvivalenter (pe) har ett förslag tagits fram för ändringar i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899) (FMH). Förslaget har tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten i samarbete med en referensgrupp, på uppdrag av regeringen. Ändringen innebär att reglerna blir bindande och ersätter därmed nuvarande allmänna råd. En vägledning till förordningen kommer att tas fram efter att förändringarna införts.

Enhetens slutsatser

Ett mål med de föreslagna ändringarna är att öka effektivitet i kommunens arbete med prövning och tillsyn. MHE bedömer dock att det är tveksamt om det målet nås eftersom förändringarna omfattar en ökning av det administrativa arbetet med att kontrollera att kontroller utförs i den omfattning som de ska samt därefter granska kontrollrapporterna samt vid behov besluta om miljöstraffavgifter (MSA).

Förslaget till ny reglering av små avlopp innehåller ett flertal möjligheter att göra bedömningar och tolkningar i det enskilda fallet genom att man öppnar upp för

avsteg när det föreligger så kallade särskilda skäl. MHE bedömer att hänvisningen till särskilda skäl påtagligt kan komma att motverka syftet med förändringarna att effektivisera provning/tillsyn, att förtydliga regelverket samt att öka samsynen och rättsäkerheten.

MHE bedömer att det inte är rimligt att anta att kostnaden för tillståndet skulle kunna minska om slutbesiktning utgår eftersom tiden för administrativ hantering istället ökar med det nya förslaget.

Driften av en avloppsanläggning ska regleras i ett särskilt föreläggande separat från tillståndsbeslutet. Motiveringen till att dela upp krav i samband med anläggande (i tillståndet) och krav på driften (i föreläggande) är att det skapar flexibilitet att förändra kraven på driften över tid och beroende på hur anläggningen sköts. MHE bedömer dock att detta innebär en större osäkerhet för fastighetsägaren vilket tyvärr motverkar syftet med förändringarna att öka förutsägbarheten och tydligheten av vilka krav som gäller för fastighetsägare och verksamhetsutövare.

MHE bedömer att det finns risk för jäv eftersom samma person ska kunna utföra flera funktioner så som certifierad entreprenör, utförande av slutbesiktning och återkommande kontroller samt utföra service. För att minska risken för jäv och öka rättsäkerheten och skapa förutsättningar för en opartisk kontroll bedömer MHE att slutbesiktning och kontroller inte bör utföras av en entreprenör som anlägger avlopp, utför service eller en leverantör/tillverkare av avloppsprodukter.

MHE bedömer att de föreslagna kontrollerna av certifierad person innebär att den planerade tillsynen från MHE helt kan komma att ersättas. Kontroll av avloppsanläggningar dimensionerade för 51-200 pe föreslås ske årligen. Tillsynen från MHE på avloppsanläggningar dimensionerade för 25-200 pe bedrivs i dagsläget regelbundet och kan komma att till största del ersättas av arbetsuppgifter i form av att granska kontrollrapporter och följa upp eventuella anmärkningar som påtalas i kontrollrapporterna. MHE kommer därmed främst att agera på klagomål och inte utföra planerad tillsyn enligt dagens arbetssätt vilket ytterligare poängterar betydelsen av att kontrollerna utförs helt opartiskt och utan risk för jäv.

MHE bedömer att kontrollen som är föreslagen i form av återkommande kontroller (efter 12-24 månader och efter 10 år) är för omfattande för BDT-avlopp som endast har liten miljöpåverkan och kommer att innebära ökade kostnader för fastighetsägaren. Generellet bör de föreslagna intervallen med uppföljande kontroller differentieras ytterligare med hänsyn till avloppsanläggningens storlek och typ.

MHE anser att namnet på entreprenören som ska anlägga avloppet inte bör behöva anges i ansökan eftersom det kan gå flera år mellan tillståndsgivning och anläggande. Uppgift om vilken entreprenör som ska anlägga avloppet bör kunna lämnas senare, t ex som information till tillsynsmyndigheten innan avloppsanläggningen påbörjas eller anges på utförandeintyget.

När en ny avloppsanläggning har tagits i drift eller när en befintlig avloppsanläggning ändrats ska verksamhetsutövaren inom 2 veckor lämna in ett utförandeintyg (undertecknat av verksamhetsutövare och certifierad anläggare). För att möjliggöra bedömning av om utförandeintyget inkommit i rätt tid bedömer MHE att tiden bör räknas från det att avloppet anlagts eller ändrats och inte från tidpunkten då det tagits i drift. Detta eftersom det är lättare att kontrollera när avloppet anlagts än att

kontrollera när ett avlopp har tagits i bruk. För att kunna fatta beslut om MSA är det viktigt att det är enkelt att avgöra om intyget inkommit i rätt tid.

MHE bedömer som en följd av detta även att det är orimligt kort tid att kräva att utförandeintyget ska inkomma inom 2 veckor. Tiden bör utökas så att det ska inkomma exempelvis inom 4 veckor efter att avloppet anlagts eller ändrats.

Den kommunala nämnden lämnas möjlighet att föreskriva att avloppsanläggningen ska besiktigas och gokännas av nämnden innan det får tas i bruk. Detta understryker även ytterligare behovet av att slutintyget bör avse utförandet eller ändringen och inte tidpunkten för idrifttagandet. Uppgift om när en ny avloppsanläggning ska tas i drift bör kunna anges på slutintyget och är av betydelse för att rätt slamsugning ska kunna ske vid rätt tidpunkt.

MHE bedömer att de föreslagna ändringarna kan innebära en risk till minskad åtgärdstakt i områden som kommer att utpekade som känsliga för utsläpp av toalettavloppsvatten eftersom en större förändring av en befintlig avloppsanläggning för WC i dessa områden kommer att innebära ett beslut om förbud mot WC-utsläpp.

I Österåkers kommun kommer flera områden som idag är bedömda som hög skyddsnivå (med krav på 90 % reduktion av fosfor) att klassas som normal skyddsnivå (med krav på 40 % reduktion av fosfor). Endast en mindre del av nuvarande områden med hög skyddsnivå kommer troligen att ingå i den nya klassningen som WC-känsligt område (med totalförbud på utsläpp av WC-avloppsvatten). Detta innebär att de nya reglerna kommer att leda till en sänkning av reningskraven trots att det finns teknik för en bättre rening. MHE bedömer att detta blir en oönskad effekt av de föreslagna förändringarna som inte är förenlig med principen om att använda bästa möjliga teknik och inte leder till de miljöförbättringar som behövs i syfte att uppnå miljömål och miljö kvalitetsnormer.

MHE´s slutsats är att det är bra att nya och tydligare regler för små avlopp tas fram men att förslaget bör omarbetas utifrån synpunkterna ovan och främst i de delar som kan innebära en försämrad myndighetstillsyn, en sänkning av reningskraven som leder till försämrad miljöhänsyn och en tydligare koppling till de nationella miljömålen.

Källhänvisning och bilagor

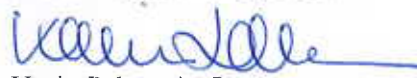
Underlaget finns på Havs- och vattenmyndighetens hemsida
<https://www.havochvatten.se/forslag-forordning-avlopp>.

Bilaga 1. Missiv till rapporten Havs och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små avloppsanläggningar

Bilaga 2. Sammanfattning av Havs och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små avloppsanläggningar.

Bilaga 3. Sammanfattning av Havs och vattenmyndighetens rapport
 Konsekvensutredning av förslag på nya regler för små avloppsanläggningar.

 Maria Lindström
 Miljö- och hälsoskyddschef

 Karin Palmqvist Larsson
 Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Protokollsutdrag till:
m.registrator@regeringskansliet.se (skickas per e-post som bifogad fil i word-format)
akt